

ZAHRAŇIČÍ

in.ihned.cz/zahranici

→ Ostrovní počasí je proměnlivé, proto se i v létě vyplatí mít nepromokavou větrovku a dobrou obuv. A stejně tak krém na opalování, když už začne svítit slunce, pak intenzivně.

Cestou z letiště narazíte ještě na jeden milý detail – červeně blikající výstražná světla a spuštěné závoře neupozornují na blížící se vlak, ale na startující letadlo. Až vám přeletí nad hlavou, závoře se zvednou a vy můžete přes okraj ranveje pokračovat v cestě.

Pokud vám bude přát počasí, nespěchejte do Lerwicku a rovnou z letiště odbočte k Sumburgh Head. Začít průzkum největšího z ostrovů zvaného Mainland právě zde se vyplatí. Jednak tu stojí nejstarší shetlandský maják (postavil jej děd spisovatele R. L. Stevensona) a celá lokalita je přírodní rezervací.

Ve svazích žijí tisíce papuchalků, kteří jsou atrakcí i symbolem ostrovů. Při troše štěstí se vám může podařit vyfotit je i z poměrně malé vzdálenosti. Na beznála patnácti stech kilometrech shetlandského pobřeží jich hnízdí na dvě stě tisíc. Vedle papuchalků zde ale najdete třeba tereje bílého, kajku mořskou, kormorána chocholátoho a jiné druhy.

Pod kopcem na dohled leží archeologické naleziště Jarlshof, dokládající, že na Shetlandech lidé žili už před pěti tisíci lety. Jsou zde odkryty dobře dochované pozůstatky obydlí z doby kamenné, věž a několik domů z doby železné, výrazný otisk zanechali i Vikingové. Shetlandy ležely na půl cesty jejich námořních výprav, mnozí se na ostrovech usadili a přenesli tam jejich způsob života, politické a správní organizace a jazyk. Vikingskou stopu lze sledovat na desítkách míst. O mimořádnosti ostrovů z hlediska archeologie svědčí i neuvěřitelný počet historicky cenných lokalit – přes šest tisíc! Zhruba kilometr od Jarlshofu leží Old Scatness, vesnice z doby železné, kde je dochována řada budov

Zajímavosti

- Na Shetlandech není žádná destilérka whisky, ale jedna už se buduje. Až se za několik let otevře, vyvolá to zřejmě zvýšenou febnivost se sousedními Orkneji, které se dosud pyšní výrobou whisky v „nejsevernější“ destilérce na briských ostrovech.
- Místní pivo však na ostrovech už od roku 1997 mají. Jediný pivovar Valhalla Brewery je na nejsevernějším ostrově Unst a je tak nejen nejsevernějším britským, ale i shetlandským pivovarem. Jak už název napovídá, odkazuje k vikingské historii. Produkuje tři druhy pív: Auld Rock, White Wife a Simmer Dim. Všechna jsou k dostání v místních restauracích za cenu do tří GBP. Více na www.valhallabrewery.co.uk.
- Dříve poměrně chudé Shetlandy výrazně zbohatly po objevu ropy v Severním moři v 70. a 80. letech. Od té doby se datuje ekonomická prosperita, desítky domů na ostrovech byly postaveny až v posledních desetiletích. Obrovský ropný terminál Sullom Voe leží v severní části Mainlandu. Ropa, která proudí podzemním potrubím z vrtů vzdálených asi 70 km od pobřeží, se zde zbavuje vody, upravuje a v obřích tankerech distribuuje dál.

až do výše střechy, na stěnách některých z nich je dokonce dosud patrná výzdoba.

Tuleni na 60. rovnoběžce

Na východním pobřeží se zastavte v Sandwicku, odkud jezdí loď na ostrov Mousa. Dva tisíce let stará věž Mousa broch z doby železné je přístupná, takže lze vylézt na vrchol. Podobných věží stávalo na ostrovech přes sto, takto celistvě se dochovala jediná a řadí se mezi divy evropské archeologie. Na ostrově také žije rozsáhlá kolonie tuleňů, které lze

sledovat prakticky z bezprostřední blízkosti. Kromě toho zde hnízdí burňáci, raci či al-kouni. Tu a tam lze ve vodách kolem Shetlandu zahlédnout i velryby a delfíny. A další drobný detail – místo, kde ostrov protíná 60. rovnoběžka, je označeno obyčejným dřevěným kolíkem zatlučeným do země.

V pátrání po stopách dávnověku lze i poté, co se vrátíte zpět na Mainland. Stačí přejet na západní pobřeží. Na ostrově St. Ninian's objevil v roce 1958 školák, který pomáhal archeologům při odkrývání keltské kaple, skutečný poklad – množství stříbrných mís a šperků z doby 800 l. př. Kr. Ostrov St. Ninian's spojuje s pevninou nádherná písčná pláž. Připadáte si jako v Karibiku, jen moře má teplotu asi 10 stupňů...

Jak se tam dostat

Nejsnazší cesta z Prahy na Shetlandy je letecky s jedním mezipřistáním. Nejdříve se společností Flyglobespan na lince Praha – Glasgow. Cesta trvá něco přes dvě hodiny, cena letenky se pohybuje od 40 GBP výše (více na www.flyglobespan.com). Z Glasgow do Sumburghu na Shetlandech doletíte s British Airways za jeden a půl hodiny. Cena letenky od 130 GBP.

www.britishairways.com

Na Shetlandy se lze dostat i trajektem společnosti Northlinkferries. Cesta ze skotského Aberdeenu do Lerwicku trvá zhruba 12 hodin a ceny lístku se pohybují od 40 GBP bez kabiny a od 60 GBP s kajutou na přespaní.

www.northlinkferries.co.uk

Ve vodách kolem ostrovů lze občas zahlédnout i velryby a delfíny.

FOTO: PETR ORSÁG